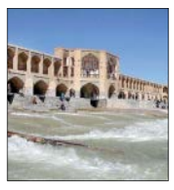

اصفهان، نوروز امسال دلبرتر از هر زمانی

چندسالی هست که نوروز اصفهان صفای سال‌های دور را ندارد؛ حتی حال و هوای همین یك دهه پیش را. دلیلش هم روشن است؛ خشکی زاینده‌رود خروشان و زیبا. اصفهان آن‌قدر زیباست که خوش‌ذوقان به آن لقب نصف جهان داده‌اند و کیست که نداند سهم بزرگی از چشم‌نوازی این شهر به‌واسطه زاینده‌رود جاری و زلالش بوده. همه اینها را گفتیم که بگوییم نوروز امسال به اصفهان سفر کنید تا شاهد همان اصفهان دلبر و افسونگر باشید؛ نصف جهانی با رودی باصفا و زلال و خروشان در میانش. ماجرا از این قرار است که با پیگیری‌های رئیس سازمان میراث فرهنگی و دستور رئیس‌جمهور مقرر شد دست‌کم در ایام نوروز دریچه‌های سد زاینده‌رود باز و رودخانه جاری شود. البته اگر مسافر اصفهان هستید، حتما به فکر جا و محل اقامت باشید، چراکه مدیرکل میراث فرهنگی اصفهان اعلام کرده، بعد از انتشار خبر بازگشایی زاینده‌رود، رزرو واحدهای اقامتی استان اصفهان برای نوروز ۹۸ افزایش فوق‌العاده‌ای یافته است. / میراث آریا

کتاب خوب سفر خوب

چادر کردیم رفتیم تماشا

«امروز هم ده فرسخ راه آمدیم. از تکان شتر نه دل دارم نه پهلو، نه سر و نه کله. ماشاءا... حاجی خان از این چیزها پروا ندارند. به خصوص به عکام می‌گوید شتر را بدوان که کجاوه من بایست جلو حاج باشد. دیگر نمی‌داند که جلو برایش چیزی نگذارده‌اند. می‌خواهم برای خودم شتری بگیرم که هم‌کجاوه حاجی خان نباشم. می‌ترسم اسباب رنجش شود. بایست با همه بلاها ساخت.»

متن بالا بخشی از سفرنامه عالیه خانم شیرازی است. سفرنامه زنان، دریچه‌ای به دنیای زنانه گذشته به روی ما باز می‌کند. چشمان مسافران زن جزئیاتی را می‌بینند و از زوایای خاصی به رخدادها می‌نگرد که در سفرنامه‌های مردان کمتر مشاهده می‌شود. این مسافران علاوه بر شرح ماجراهای سفر، ریزه‌کاری‌ها و روزمرگی‌هایشان را با صدا و گفتمانی زنانه ثبت می‌کنند و کیست که نداند بخش بزرگی از زندگی و سفر همین ریزه‌کاری‌ها و روزمرگی‌هاست.

«چادر کردیم رفتیم تماشا» جلد اول از مجموعه «سفرنامه‌های قدیمی زنان» است. عالیه خانم شیرازی از کرمان حرکت کرده، با گذر از بمبئی به شهرهای زیارتی عربستان و عراق رفته و پس از رسیدن به ایران سفرش را با اقامتی یك‌ساله در دربار ناصری پایان بخشیده و به کرمان بازگشته است. قیاس دنیای سفر با آنچه در دنیای دربار در جریان است با طعم و رنگ لحن شخصی یك زن مسافر، علاوه بر شیرینی فراوان، نکات قابل تاملی برای پژوهشگران حوزه‌های مختلفی مانند جامعه‌شناسی و علوم سیاسی دارد. این کتاب را زهره ترابی ویرایش و نشر اطراف با قیمت ۲۸ هزارتومان منتشر کرده است که با استقبال خوب مخاطبان در کمتر از یك ماه به چاپ دوم رسید. / جام جم

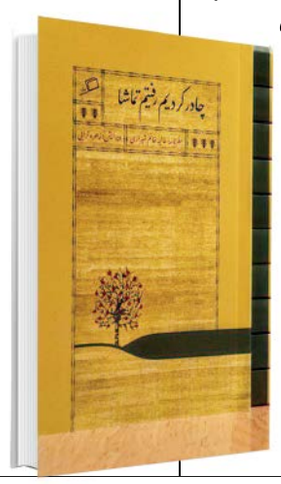

تصویری از شهر زیبای تفرش در استان مرکزی

این هفته به استان مرکزی رفته ایم و در مسیر گردشگری تفرش آشتیان و محلاتش چرخی زده ایم

سفر به بوستانی در عمق فلات

شیما رئیسی

ایران

خانه‌تکانی، انجام خریدهای شب عید و سر و سامان دادن به کارهای عقب‌افتاده در روزهای منتهی به سال جدید، کمتر فرصتی برای سفرهای کوتاه آخر هفته باقی می‌گذارند. به همین خاطر، در این آخر هفته‌های پایانی سال، به جای معرفی مقصدی خاص، به معرفی مسیرهای گردشگری برای سفرهای نوروزی پرداخته‌ایم؛ مسیرهایی که در تعطیلات سال نو، ترافیکشان کمتر است و در عین حال، از دیدنی‌های طبیعی و تاریخی بسیاری برخوردارند.

هفته گذشته به جنوب سفر کردیم و این هفته اما در حوالی تهران، به استان مرکزی خواهیم رفت و از آشتیان و تفرش و محلات خواهیم گفت؛ مقاصدی دیدنی که در آنها از شلوغی شهرهایی که به صورت سنتی در ایام نوروز مورد توجه گردشگران قرار می‌گیرند، خبری نیست و می‌توان در عین برخورداری از طبیعت زیبا و دیدنی‌های تاریخی آنها، خستگی یک سال گذشته را از تن به در کرد و برای سال پیش رو قبراق‌تر از پیش آماده شد.

تفرش؛ غرق در جاذبه

از تهران که نقطه آغاز سفر ماست تا تفرش به عنوان اولین مقصد سفرمان، راه زیادی نیست؛ شهری با آب و هوای معتدل و برخوردار از زیبایی‌های بسیار از جمله چشمه‌ها، آبشارها و غارهایی که شگفتی‌های طبیعت را در یک قاب نشانتان می‌دهد. تفرش به تنهایی آن‌قدر جاذبه دارد که مطمئنیم در چند ساعت و حتی یکی دو روز نمی‌توانید بازدید از همه شان را در فهرست برنامه‌های سفرتان بگنجانید.

در پنج کیلومتری شهر تفرش، در بین دو دهکده طراران و کبوران و در زمینی آجری فام که از یک سو به رشته‌کوه‌هایی نه چندان مرتفع اما زیبا تکیه داده، چشمه آب معدنی گراو، باخواص معدنی‌اش آرام گرفته. اگر اهل غارنوردی هستید هم سری به سلطان امجک یا همان غار امجک در شمال غربی تفرش بزنید.

اما این شهر آثار و بناهای تاریخی هم کم ندارد؛ مثل آب‌انبار بلور که از دوره قاجار به‌جا مانده و بخشی از آن حالا به یک موزه با آثار و لوازم زندگی قدیم مردم تفرش و وسایل امرار معاش و کشاورزی و دامداری تبدیل شده. چهار طاقی بهاران یا چهار طاقی کبوران هم اثر تاریخی دیگری است که قدمتش به دوران ساسانی برمی‌گردد و می‌گویند آتشکده بوده اما پژوهش‌ها نشان می‌دهد که چهارطاقی‌هایی نظیر این که در نیاسر هم وجود دارد، همگی به عنوان گاهشمار (تقویم) آفتابی کاربرد داشته و در ساخت این بناهای به ظاهر ساده، پیچیده‌ترین نکات علمی و اخترشناسی به‌کار رفته است. حتما تماشایش خالی از لطف نیست. این چهارتاقی ابتدای ورودی روستای کبوران و روی تپه شنی واقع شده و اخیرا با هزینه اهالی این روستا تعمیر شده است.

بقایای قلعه توس هم در سه کیلومتری جنوب غرب روستای خرازان است، اگر وقت کردید، سری به آن بزنید. کاروانسرای خانک تفرش هم یکی از ۲۰ کاروانسرای تاریخی استان مرکزی و از بناهای ارزشمند دوره صفویه است.

سنگ‌نگاره‌های یازیلی چای مربوط به هزاره سوم تا هزاره اول قبل از میلاد، در روستای دربر و چاهی آب‌فشان در پارک حکیم نظامی که به چاه دیوانه معروف است و در فواصل زمانی یکسان فوران می‌کند، قلعه گندم‌کوه معروف به دماوند کوچولو با سنگ‌نگاره‌های بی‌بدیل در دامنه، تنها مسجد چوبی کشور در محله فم تفرش که از مهم‌ترین آثار معماری دوران سلجوقیان و همچنین یکی از قدیمی‌ترین مساجد ایران است و نیز آرامگاه دکتر محمود حسابی، همه و همه از دیدنی‌های تفرش است که باید رفت و از نزدیک دید و حظ برد.

راستی تفرش، شهر تکیه و تعزیه نیز است و ۱۴ تکیه در گوشه گوشه آن برپاست. بعد از گشت و گذار در این شهر کوچک، نوبت به خرید سوغاتی می‌رسد. قالی و گلیم و رودوزی‌های سنتی که به تفرشی‌دوزی معروف است و همچنین آثار چوبی منبت و معرق و ظروف مسی از جمله سوغاتی‌هایی است که بعید است در سبد خرید سوغاتی‌تان جایی نداشته باشد.

آشتیان، شهر عمارت‌های قدیمی

سفرمان هنوز به پایان نرسیده، می‌خواهیم به آشتیان برویم، در حاشیه شرقی و از شمال به جنوب استان مرکزی. شهری با خانه‌ها و اماکن قدیمی که بازدید از آنها، روح را در هوای گذشته‌ها به پرواز درمی‌آورد. قلعه مستوفی‌الممالک در یک کیلومتری غرب شهر آشتیان از همین خانه‌هاست؛ خانه‌ای اعیان‌نشین متعلق به اواخر سلطنت ناصرالدین‌شاه قاجار.

خانه معتمدالایاله خانه‌ای دیگر است متعلق به معتمدالایاله، از مردان سیاسی دوره قاجار که در حال حاضر مرکز اسناد آشتیان است و خانه تاریخی دیگر آشتیان با بنایی قاجاری، به خاندان قریب تعلق دارد که البته این یکی در مرکز روستای گرکان واقع شده. خاندان قریب از جمله خانواده‌های صاحب‌نام این شهرند و چند نفر از شخصیت‌های برجسته تاریخ معاصر ایران از جمله دکتر محمد قریب، بنیانگذار طب کودکان در ایران، دکتر عبدالعظیم قریب استاد زبان و ادبیات فارسی و پروفسور عبدالکریم قریب، پدر علم زمین‌شناسی ایران و بنیانگذار دانشگاه اراک به این خانواده تعلق دارند.

بعد از بازدید از خانه‌های قدیمی شهر، نوبت رفتن به موزه است که البته در یکی دیگر از همین خانه‌ها دایر شده است؛ خانه‌ای به نام پدر دکتر محمد مصدق، میرزا هدایت‌ا... و با معماری قاجاری.

از شهر خارج می‌شویم و سراغ طبیعت زیبای آشتیان را می‌گیریم. به منطقه شکار ممنوع کلاهه خواهیم رفت؛ زیستگاهی طبیعی، واقع در شمال شهرستان آشتیان و با وسعتی معادل ۱۹هزار و ۱۲۶ هکتار. در این زیستگاه طیف وسیعی از گونه‌های گیاهی و جانوری زندگی می‌کنند و از این رو تحت نظارت سازمان محیط زیست قرار دارد. در ادامه تفرجمان در طبیعت اطراف آشتیان، سری هم خواهیم زد به دو روستای شهرآب و آهو. نخست به شهرآب می‌رویم که نزدیکی‌اش به سد کشه و قرار گرفتنش در دامنه کوهستان بر طراوت هوای آن افزوده. این روستا با ۱۷۰۰ سال قدمت به درختان انگورش شهره است. اما روستای نمونه گردشگری آهو که در پنج کیلومتری شمال آشتیان قرار دارد، مقصد بعدی ماست با باغاتی سرسبز که در تابستان پر از گیلاس، زردآلو، آلبالو، گردو و بادام خواهند شد؛ در این فصل اما، این باغ‌ها به شکوفه نشسته و از این رو بسیار تماشایی هستند؛ شکوفه‌هایی که بویشان هوش از سر می‌برد و گردش چند ساعته را برای ما به اقامتی یک روزه در روستا بدل می‌کند.

محلات؛ گلستانی با چشمه‌های آب گرم

پس از آشتیان و در منتهی‌الیه جنوبی استان مرکزی، به محلات می‌رسیم؛ شهری که به هلند ایران مشهور است و بزرگ‌ترین مرکز پرورش گل و گیاهای زینتی در کشور است. در سفر به محلات نباید از جاذبه‌های تاریخی و نیز چشمه‌های آب گرم آن غافل شد؛ از جمله مجموعه تاریخی خورهه متعلق به دوران باستان و متعلق به هزاره دوم قبل از میلاد که به نظر می‌رسد خانه‌ای اربابی است که تا پایان دوران اشکانیان نیز به حیات خود ادامه داده است. آتشکده آتشکوه از دیگر آثار باستانی شهر محلات و از مهم‌ترین آثار به جا مانده از دوره ساسانیان است که در پنج کیلومتری جاده نیم‌ور و در نزدیکی روستای آتشکوه نیم‌ور قرار گرفته است.

این مجموعه از برترین آتشکده‌های زرتشتیان جهان به شمار می‌رود. قلعه گبر با ویژگی‌های منحصر به فردش جاذبه تاریخی دیگر محلات است. پس از قلعه سراغ سد باستانی نیم‌ور یکی از کهن‌ترین سازه‌های کشور جهت ذخیره کردن آب، خواهیم رفت؛ سازه‌ای که دارای پیشینه‌ای به قدمت حکومت ساسانیان است. پس از بازدید از اماکن تاریخی، سراغ زیبایی‌های طبیعی محلات می‌رویم؛ نخست بوستان سرچشمه که معروف‌ترین تفرجگاه شهر است و پس از آن هم دیدار از چنار ۲۰۰۰ ساله محلات در جوار بوستان سرچشمه با عمر ۲۰۰۰ ساله. بالاخره اما نوبت دیدار «گل» از راه می‌رسد و ما راهی دهکده گل و گیاهان زینتی محلات با وسعتی ۱۱۰ هکتاری می‌شویم؛ محلی که من در تمام طول سفر تا اینجا، برای دیدنش لحظه‌شماری می‌کردم.

دل کندن از این همه زیبایی سخت است؛ از بهشتی زمینی که شما را برای چند لحظه هم که شده، از دنیا و مافیها رها می‌کند. این حال خوش اما همچون دیگر لحظات و احوالات، می‌گذرد و ما را با کلی خاطرات چشمنواز و دلربا، به پایان سفر نزدیک می‌کند. دلگیری این پایان را البته می‌توان به آب‌های گرم محلات سپرد و پس از نوازش روح در باغات گل، تن و جسم خسته از سفر را هم تیمار کرد. چشمه‌هایی به نام‌های روماتیسم، سلیمانیه، شفا، دنبه، حکیم و سودا (بختیاری) که به دلیل وجود مواد معدنی و درمانی شگفت‌انگیز از جمله گاز رادون، مورد توجه گردشگران ایرانی است.

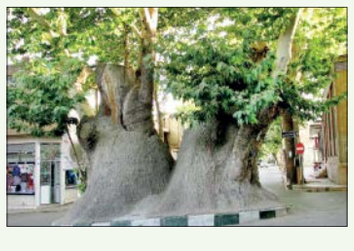

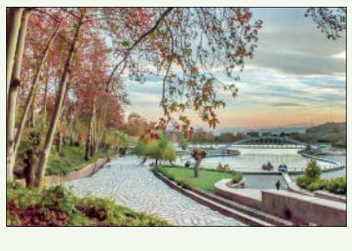

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۴۰

جدول ۵۳۴۰ عادی

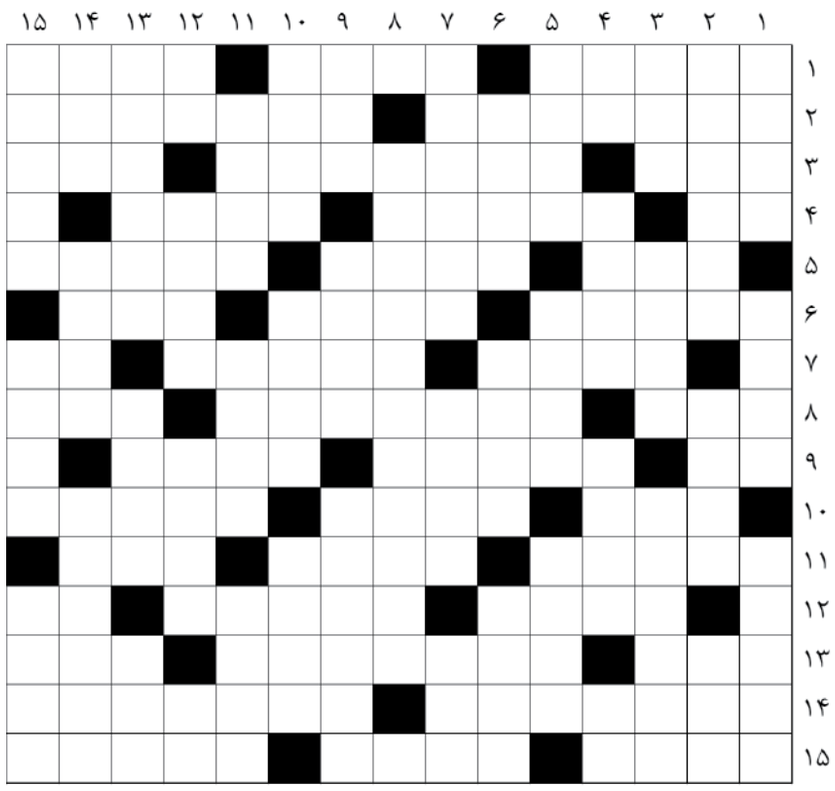

افقی: ۱) دورترین سیاره از خورشید - دارای اندازه قابل قبول - نمایش و آواز ۲) نامزد - با دلیل آوردن به اثبات سخنی پرداختن ۳) دومین مهره گردن - کشور چکمه - درخت گنار ۴) دوستی - ستایش شده - شهری در برزیل ۵) اشتباه - سازمان فضانوردی آمریکا - درآمد ۶) بی نظم - کمیاب - یك ششم ۷) مرکب پیامبر (ص) در شب معراج - شاعر سرشناس ادبیات شیلی - پایان نامه ۸) می‌گویند چرك کف دست است! - چنین آدمی شریك مال مردم است - شعور ۹) یازده - پایتخت کشور کیپ ورد - از مرکبات ۱۰) حیله و نیرنگ - پدیدآورنده - سرزمین افراسیاب ۱۱) نام کوچك هیتلر - بی‌گناهی - توفیق ۱۲) شیرینی خامه‌ای لوله‌شده - از نام‌های قرآن - از الفبا ۱۳) جانشین - ورزش توپ و تور - نوعی زیرانداز ۱۴) حلقه زینتی - اسکلت مهره‌داران ۱۵) درنگ کردن - بسیار، زیاد - بهتان.

عمودی: ۱) پیوند زناشویی - رفیق - وسایل ۲) مأمور تعویض نگهبانان - هریك از آپارتمان‌های یك ساختمان - آفرینش ۳) از اجزای درخت - مرغ خوش‌آوا - تالاب بین‌المللی در غرب تبریز ۴) بتی در عصر جاهلی - پاك - کنار - آبکی ۵) غلاف شمشیر - با ارزش - از سازهای بادی ۶) نگاه کردن - استحکام - فرق سر ۷) عاجز - سرایت و پراکندگی چیزی - شب عرب ۸) هافبك ملی‌پوش تیم فوتبال تراکتورسازی ۹) اندام پرواز - نشانی - معادل فارسی فلاسك ۱۰) آسان - شیوه و روش - ایوان ۱۱) نهم عربی - پارچه نخی ساده - مخترع پیل الکتریکی ۱۲) نام ترکی - مجموعه قوانین چنگیزخان - کامیاب - تیره و کدر ۱۳) نام سابق سوادکوه - سریع - درگذشتن ۱۴) جوانمرد - گروه - ناچاری ۱۵) حساسیت - کره خاکی - غریبه نیست.

جدول ۵۳۴۰ ویژه

افقی: ۱) دریچه اطمینان - گلی آپارتمانی - همداستان کلیله ۲) ببر فرانسه لقب این سیاستمدار قرن نوزدهم است - هتاکی ۳) واحدی نظامی - جونده بومی آمریکای جنوبی - کنیزك ۴) نشانه جمع - تمایل - از وزارتخانه‌ها ۵) الیاف پوست نخل - پیشینیان - مجانی ۶) فلزی که روی آن تصویری برای چاپ حك می‌شود - ورزشی رزمی - واحد اندازه‌گیری طول ۷) فرمانروایان - گوشه‌ای در آواز دشتی - دشمن آتش ۸) دست گره کرده - مجمع الجزایری در اقیانوس آرام - اخلال‌کننده ۹) ویتامین خونی - بی‌خبر از خود - رها ۱۰) دریاچه دیدنی خرم‌آباد - عنصر اصلی مواد آلی - سیاهی لشکر سینمایی ۱۱) نوعی پارچه نرم و پرزدار - سمت چپ - پژواك ۱۲ - پروردگار ما - نوعی کامیون - ماه دهم ۱۳) آسوده و آرام - از الحان موسیقی قدیمی ایرانی - شکافتن قبر ۱۴) منتخب - اصل مطلب ۱۵) از محلات شمال تهران - مرطوب - لوکس.

عمودی: ۱) وقفه در خون رسیدن به مغز - میوه‌ای آبدار - ملاحظه و احتیاط ۲) سرپرست جامعه اسلامی - شکوه‌گر - شهری در ترکمنستان ۳) تلمبه - پیشگاه - صمیمیت ۴) تکرار حرفی - گردنه - خمیده - چادر به سر ۵) لاستیك سوراخ‌شده - زمین ناهموار پرآب و علف - ناحیه‌ای در شمال شرقی ایتالیا ۶) شیوه - بخش هلالی انتهای ناخن - همسایه عراق ۷) سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد - نوعی زردآلو - مهم‌تر ۸) بی‌اطلاع و ناهوشیار ۹) رونوشت - چیزها - بمب دستی ۱۰) ظرف آزمایشگاهی - مخترع پیل الکتریکی - پایتخت لتونی ۱۱) برادر مادر - سبو - نرمی و روانی ۱۲) روستا - تیرانداز - میوه پاییزی - ناراست ۱۳) پایداری در انجام کاری - سند - خوب و زیبا ۱۴) لطیف - پهناور - ورزش ترکیبی از گلف و چوگان ۱۵) دریغ - شبیه شیشه - سبز تیره.

حل جدول عادی شماره ۵۳۳۹

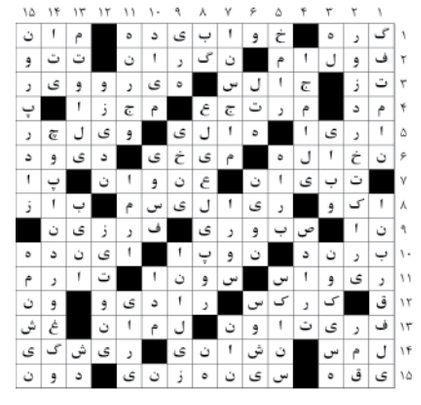
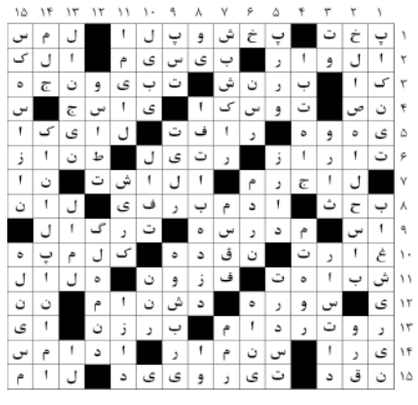
حل جدول ویژه شماره ۵۳۳۹